

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____

Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА
(СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ)**

ОКР «бакалавр»

Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки

Напрямок підготовки 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)

Програму розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Корнієнко Ірина Анатоліївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент.

Програму схвалено на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол від «30» серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри української мови і літератури _____ (Філатова О. С.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією філологічного факультету

Протокол від «30» серпня 2018 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ (Мхитарян О. Д.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «05» вересня 2018 року № 12

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н. І.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Стилістика української мови» складена Корнієнко І.А. відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 6.020303 Філологія*. (Українська мова і література).

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: друковані мовознавчі джерела, присвячені вивченню об'єкта стилістики (реальних функцій усіх одиниць української літературної мови; сукупність знань про мову, про її стилістичні (функціональні) можливості. Предмет стилістики має не тільки об'єктивний характер (бо об'єктивно існує **об'єкт стилістики** – вся система реальних мовних одиниць), а й суб'єктивний, оскільки кожен мовець більшою чи меншою мірою своєрідно користується мовними одиницями з властивими кожній із них функціями.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна тісно пов'язана з літературознавством, мистецтвознавством, із загальним мовознавством, теорією перекладу, психологією, сучасною українською літературною мовою (розділами: фонетикою, фонологією, лексикою, семасіологією, фразеологією, граматику, морфологією, синтаксисом), культурою мови та іншими суспільними дисциплінами.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Мета курсу: практично оволодіти стилістикою сучасної української мови в поліфункціональній формі, а також закономірностями, що визначають використання виражальних засобів відповідно до стилістичних норм.

1.2. Завдання курсу:

- поглибити, закріпити, систематизувати й узагальнити знання зі стилістики сучасної української мови;
- поглибити знання про формування, становлення й розвиток функціональних стилів української мови в різних сферах спілкування;
- формувати вміння й навички визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів;
- формувати вміння вільного користування обома формами української мови – усною і писемною, дотримуючись норм літературної мови;
- навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів відповідно до функціональних стилів сучасної української мови;
- прищеплювати студентам навички й уміння творчої самостійної роботи в процесі підготовки до практичних і семінарських занять зі стилістики української мови;
- формувати уміння та навички опрацювання науково-лінгвістичної літератури.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- володіння сучасною українською мовою в її літературній формі, розуміння її стилістичного різноманіття;
- володіння методами і прийомами створення різних видів і типів текстів;
- володіння методами і прийомами аналізу, інтерпретації та трансформації різних видів і типів текстів;
- уміння використовувати наукову, довідкову, методичну літературу з сучасної української мови;
- володіння навичками бібліографічного розшуку; знання основних бібліографічних пошукових систем, володіння прийомами бібліографічного опису різних джерел;
- володіння сучасними методами і прийомами опрацювання інформації в галузі професійної діяльності.

II. Фахові:

- уміння з'ясувати предмет стилістики сучасної української мови та основні поняття, пов'язані з цим курсом;
- уміння характеризувати процес формування, становлення й розвитку функціональних

- стилів української мови в різних сферах спілкування;
- уміння визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів;
 - навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів відповідно до функціональних стилів сучасної української мови.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 год./4 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг дисципліни

Денна форма навчання

Кредит 1. Стилістика мови. Фоностилістика.

Тема 1. Стилістика мови як наука та навчальна дисципліна. Сильові різновиди сучасної української мови.

Методи і прийоми стилістичної науки. Структура та система стилістики. Основні завдання стилістики сучасної української мови. Принципи (критерії) виділення мовних стилів. Поняття “підстиль”, “жанр”. Сфера використання, призначення, головні ознаки та мовні засоби наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів. Специфіка художнього стилю української мови. Підстилі художнього стилю (за родами і жанрами літератури), їх мовні засоби. Образність мови художнього твору (тропи та стилістичні фігури). Поняття “індивідуальний стиль письменника”, “стиль літературного напрямку”. Лексико-фразеологічний рівень розмовного мовлення. Синтаксичні особливості розмовного стилю. Становлення конфесійного стилю в українській мові. Біблія – основа конфесійного стилю. Мовні особливості культових текстів.

Тема 2. Фоностилістика як наука.

Фоностилістика як розділ стилістики української мови. Етапи становлення фоностилістики. Евфонічні тенденції української мови. Стилістична роль звуковідтворюючих елементів української мови. Стилістичні функції звукових повторів, алітерацій та асонансів у художньому стилі. Ритм, порядок слів, інтонація, пауза, рима як стилістичні засоби.

Кредит 2. Лексична стилістика.

Тема 1. Лексичні засоби стилістики.

Загальна характеристика лексичної стилістики. Стилістичні можливості загальноповсякденної лексики. Стилістично обмежена лексика. Стилістичне значення полісемії. Пряме й переносне значення слів. Моносемічні та полісемічні слова. Система тропів української мови. Лексичні синоніми. Ідеографічні та стилістичні синоніми. Стилістичні можливості загальноповсякденних та контекстуальних синонімів. Синонімічні дублети. Перифрази та евфемізми. Стилістичні можливості антонімії. Стилістичний потенціал омонімів. Повні та часткові омоніми. Міжмовна омонімія. Паронімія як стилістичний засіб і як вада тексту. Слова іншомовного походження у стилістичному аспекті. Інтернаціоналізми, запозичення та власне іншомовні слова. Професіоналізми. Мовні й стилістичні функції жаргонізмів та арготизмів. Стилістичний потенціал спеціальної та хронологічно маркованої лексики.

Тема 2. Фразеологізми у різних функціональних стилях.

Поняття фразеологізму. Різновиди фразеологізмів. Класифікація фразеологізмів за джерелами виникнення (міжстильові, фольклорні, розмовно-побутові та книжні). Структурно-семантична класифікація фразеологізмів (фразеологічні зрощення, єдності та сполучення). Класифікація фразеологізмів за функціональними ознаками (прислів'я, приказки, крилаті вислови, афоризми, максими тощо). Типи видозмін фразеологічних одиниць.

Кредит 3. Граматична стилістика.

Тема 1. Стилістичні можливості граматичної стилістики.

Суть поняття “граматична стилістика”. Стилістичні можливості словотворення. Стилістична роль афіксації у різних функціональних стилях. Семантико-стилістичні значення і відтінки слів (тексту), що творяться словоскладанням, складанням коренів і

основ, абрєвїацїєю. Слова, творенї морфолого-синтаксичним способом: стилїстичний коментар.

Тема 2. Стилїстичнї можливостї частин мови.

Стилїстичнї можливостї їменних частин мови. Стилїстична характеристика дїєслова. Стилїстичнї аспекти дїєслївних категорїй (часу, особи, способу). Стилїстична своерїднїсть прислївникїв. Стилїстичнї можливостї службових частин мови та вигукїв.

Кредит 4. Стилїстичний синтаксис. Стилїстичнї фїгури, стилїстичнї прийоми та засоби смїхової культури.

Тема 1. Стилїстичнї можливостї простого речення.

Поняття синтаксеми. Стилїстичнї можливостї простого речення за модальнїстю. Стилїстика членїв речення. Стилїстичнї можливостї простого речення. Стилїстичний потенцїал односкладних речень у рїзних стилях. Стилїстичнї особливостї неповних речень у рїзних стилях. Стилїстичнї можливостї простого ускладненого речення. Стилїстика речень з однорїдними членами. Стилїстичнї фїгури на основї однорїдностї. Стилїстичнї можливостї речень з вїдокремленими членами. Стилїстика речень їз вставними ї вставленими одиницями. Стилїстичнї можливостї речень їз звертанням. Звертання-речення.

Тема 2. Стилїстичнї особливостї складного речення.

Стилїстичнї можливостї складносурядних, складнопїдрядних та безсполучникових речень у рїзних стилях. Види складних синтаксичних конструкцїй, їх роль у рїзних стилях. Перїод у синтаксичнїй стилїстїцї. Перїод як риторична фїгура, їого структура та види.

Тема 3. Стилїстичнї фїгури.

Роль стилїстичних фїгур у текстах рїзних стилїв сучасної української мови. Синтаксична характеристика та стилїстичнї можливостї стилїстичних фїгур. Стилїстичнї можливостї фїгур, експресивнїсть яких створюється за рахунок особливостей розташування слїв. Стилїстичнї особливостї фїгур, експресивнїсть яких створюється за рахунок порушення правил побудови тексту. Стилїстичнї прийоми та засоби смїхової культури.

Заочна форма навчання

Кредит 1. Стилїстика мови. Фоностилїстика.

Тема 1. Стилїстика мови як наука та навчальна дисциплїна. Стилївовї рїзновиди сучасної української мови.

Методи ї прийоми стилїстичної науки. Структура та система стилїстики. Основнї завдання стилїстики сучасної української мови. Принципи (критерїї) видїлення мовних стилїв. Поняття “пїдстилї”, “жанр”. Сфера використання, призначення, головнї ознаки та мовнї засоби наукового, офїцїйно-дїлового та публїцистичного стилїв. Специфїка художнього стилїю української мови. Пїдстилї художнього стилїю (за родами ї жанрами лїтератури), їх мовнї засоби. Образнїсть мови художнього твору (тропи та стилїстичнї фїгури). Поняття “їндивїдуальний стилї письменника”, “стилї лїтературного напрямум”. Лексико-фразеологїчний рївень розмовного мовлення. Синтаксичнї особливостї розмовного стилїю. Становлення конфесїйного стилїю в українській мовї. Бїблїя – основа конфесїйного стилїю. Мовнї особливостї культових текстїв.

Тема 2. Фоностилїстика як наука.

Фоностилїстика як роздїл стилїстики української мови. Етапи становлення фоностилїстики. Евфонїчнї тенденцїї української мови. Стилїстична роль звуковїдтворюючих елементїв української мови. Стилїстичнї функцїї звукових повторїв, алїтерацїй та асонансїв у художньому стилї. Ритм, порядок слїв, їнтонацїя, пауза, рима як стилїстичнї засоби.

Кредит 2. Лексична стилїстика.

Тема 1. Лексичнї засоби стилїстики.

Загальна характеристика лексичної стилїстики. Стилїстичнї можливостї загальноновживаної лексики. Стилїстично обмежена лексика. Стилїстичне значення

полісемії. Пряме й переносне значення слів. Моносемічні та полісемічні слова. Система тропів української мови. Лексичні синоніми. Ідеографічні та стилістичні синоніми. Стилiстичні можливості загальноживаних та контекстуальних синонімів. Синонімічні дублети. Перифрази та евфемізми. Стилiстичні можливості антонімії. Стилiстичний потенціал омонімів. Повні та часткові омоніми. Міжмовна омонімія. Паронімія як стилістичний засіб і як вада тексту. Слова іншомовного походження у стилістичному аспекті. Інтернаціоналізми, запозичення та власне іншомовні слова. Професіоналізми. Мовні й стилістичні функції жаргонізмів та арготизмів. Стилiстичний потенціал спеціальної та хронологічно маркованої лексики.

Тема 2. Фразеологізми в різних функціональних стилях.

Поняття фразеологізму. Різновиди фразеологізмів. Класифікація фразеологізмів за джерелами виникнення (міжстильові, фольклорні, розмовно-побутові та книжні). Структурно-семантична класифікація фразеологізмів (фразеологічні зрощення, єдності та сполучення). Класифікація фразеологізмів за функціональними ознаками (прислів'я, приказки, крилаті вислови, афоризми, максими тощо). Типи видозмін фразеологічних одиниць.

Кредит 3. Граматична стилістика. Стилiстичні фігури.

Тема 1. Стилiстичні можливості граматичної системи.

Суть поняття "граматична стилістика". Стилiстичні можливості словотворення. Стилiстична роль афіксації у різних функціональних стилях. Семантико-стилiстичні значення і відтінки слів (тексту), що творяться словоскладанням, складанням коренів і основ, абрєвіацією. Слова, творені морфолого-синтаксичним способом: стилістичний коментар.

Стилiстичні можливості частин мови. Стилiстичні можливості іменних частин мови. Стилiстична характеристика дієслова. Стилiстичні аспекти дієслівних категорій (часу, особи, способу). Стилiстична своєрідність прислівників. Стилiстичні можливості службових частин мови та вигуків.

Тема 2. Стилiстичний синтаксис.

Стилiстичні можливості простого речення. Поняття синтаксеми. Стилiстичні можливості простого речення за модальністю. Стилiстика членів речення. Стилiстичні можливості простого речення. Стилiстичний потенціал односкладних речень у різних стилях. Стилiстичні особливості неповних речень у різних стилях. Стилiстичні можливості простого ускладненого речення. Стилiстика речень з однорідними членами. Стилiстичні фігури на основі однорідності. Стилiстичні можливості речень з відокремленими членами. Стилiстика речень із вставними і вставленими одиницями. Стилiстичні можливості речень із звертанням. Звертання-речення. Стилiстичні особливості складного речення. Стилiстичні можливості складносурядних, складнопідрядних та безсполучникових речень у різних стилях. Види складних синтаксичних конструкцій, їх роль у різних стилях. Період у синтаксичній стилістиці. Період як риторична фігура, його структура та види.

Тема 3. Стилiстичні фігури.

Роль стилістичних фігур у текстах різних стилів сучасної української мови. Синтаксична характеристика та стилістичні можливості стилістичних фігур. Стилiстичні можливості фігур, експресивність яких створюється за рахунок особливостей розташування слів. Стилiстичні особливості фігур, експресивність яких створюється за рахунок порушення правил побудови тексту. Стилiстичні прийоми та засоби сміхової культури.

3. Рекомендована література

Базова

1. Ващенко В.С. Стилiстичні явища в українській мові. – Х., 1958.
2. Волкотруб Г.Й. Практична стилістика української мови: Використання морфологічних засобів мови. – К.: ТОВ "ЛДЛ", 1998. – 176 с.

3. Дорошенко Граматична стилістика української мови. – К.: Рад. школа, 1985. – 215 с.
4. Дудик П.С. Стилiстика української мови: Навчальний посiбник. – К.: Академiя, 2005. – 368 с.
5. Ермоленко М.С. Стилiстика української мови. – К.: Вища школа, 1999.
6. Капелюшний А.О. Стилiстика. Редагування журналістських текстiв: Практичні заняття. – Л., 2003.
7. Коваль А. П. Культура ділового мовлення. – Вид. 3-с. к., 1982.
8. Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови. – К., 1978.
9. Коваль А.П. Слово про слово. – К.: Рад. школа, 1986.
10. Кожина М.Н. Стилiстика русского языка. – М., 1983.
11. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилiстика української мови. – К.: Вища школа, 2003.
12. Мова і час: Розвиток функціональних стилів сучасної української літературної мови. – К., 1977.
13. Пентилюк М.І. Культура мови і стилістика. – К.: Вежа, 1999.
14. Пономарів О.Д. Культура слова. Мовностилістичні поради. – К., 1999.
15. Пономарів О.Д. Стилiстика сучасної української літературної мови української мови. – К., 1993.
16. Сучасна українська літературна мова. Стилiстика (за ред. акад. І.К.Білодіда). – К., 1973.
17. Чабаненко В. А. Основи мовної експресії. – К., 1984.
18. Чередниченко І.Г. Нариси з загальної стилістики сучасної української літературної мови української мови. – К., 1962.

Допоміжна

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О.Сербенської. – Л., 1994.
2. Антоненко-Давидович А. Як ми говоримо і як треба говорити. – Нью-Йорк, 1980.
3. Арутюнова Н.Д. Стилiстика художественной речи. – Калинин, 1982.
4. Білодід І.К. Деякі аспекти пізнавальної й естетичної функції мови // Мова. Людина. Суспільство. – К, 1977.
5. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Л., 1990.
6. Балли Ш. Французская стилістика. – М., 1961.
7. Баранник Н. Функціонально-стилiстичний підхід до вивчення односкладних речень. // Дивослово. – 2006. – № 3. – С. 27 – 29.
8. Білодід І.К. Мова і мистецтво. Мова як мистецтво // Мовознавство. – 1978. – № 5.
9. Векуа Н. Антонімія як лексико-семантичне явище // Дивослово. – 2007. – № 6. – С.26-32.
10. Взаємодія художнього і публіцистичного стилів української мови. – К, 1990.
11. Винницький В.М. Наголос у сучасній українській мові. – К, 1984.
12. Виноградов В.В. Стилiстика. Теория поэтической речи. Поэтика. – М., 1967.
13. Винокур Т.Г. Закономерности стилістического использования языковых единиц. – М., 1980.
14. Вопросы фоностилiстики / Отв. ред. К.Б.Карпов. – М., 1980.
15. Воронин С.В. Основи фоносемантики. – Л., 1982.
16. Врублевська Г. Суржик як елемент міської субкультури // Урок української. – 2002. – № 11-12. – С.12-14.
17. Гінзбург М. Система правил українського ділового та наукового стилю // Українська мова. – 2006. – № 2. – С.30-34.
18. Головащук С.І. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. – К., 1995.
19. Грицютенко І.Є. Естетична функція художнього слова (в українській прозі 30-60

- років ХІХ ст.). – Л., 1972.
20. Демська О.М., Кульчицький І.М. Словник омонімів української мови. – Л., 1997.
 21. Дмитришин-Яблінчук С.В. Українська релігійна лексика // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – число 32(108). – С.17-20.
 22. Довгалецький І.І. Поетика: Сад поетичний. – К., 1973.
 23. Долинин К.А. Інтерпретація тексту. – М., 1985.
 24. Дончик В. Мова не винна (Про суржик, двомовність й грамотність на українському телебаченні) // Урок української. 2001. №1. С.13-20.
 25. Дядюра Г. Експериментальне дослідження функціонування образних засобів у науковому тексті // Мовознавство. – 2001. – № 4. – С.53-60.
 26. Єрмоленко С. Вивчення жаргонізмів // Українська мова та література. – 2004. – число 38 (390). – С.11-13.
 27. Єрмоленко С. Дбаймо про точність і розрізняймо відтінки // Урок української. – 2004. – №5-6. – С.5.
 28. Єрмоленко С.Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження // Мовознавство. – 2005. – № 3-4. – С.112-125.
 29. Єрмоленко С.Я. Синтаксис і стилістична семантика. – К., 1982.
 30. Жирмунський В.М. Теорія літератури. Поетика. Стилїстика. – М., 1977.
 31. Жовтобрюх М.А. Слово мовлене: Українська літературна вимова. – К., 1969.
 32. Кабиш О. Актуалїзація окремих груп маркованої лексики в українській мові кінця ХХ початку ХХІ столїття // Дивослово. – 2007. – № 6. – С.33-35.
 33. Ковальов В.П. Вимовно-фонетичні виражальні засоби в українському художньому мовленні // УМЛШ. – 1984. – № 11.
 34. Кодак М.П. Поетика як система: Літературно-критична норма. – К., 1983.
 35. Коць Т.А. Функціонування синонімів у газетно-інформаційному стилї (на матеріалї газет 90-х рр. ХХ ст.) // Мовознавство. – 2001. – № 5. – С.3-17.
 36. Кочерган М. П. Слово і контекст: Лексична сполучуваність і значення слова. – Л., 1980.
 37. Кочерган М.П. Словник російсько-українських міжмовних омонімів. – К., 1997.
 38. Кравець Л.В. Метафора і метонїмія – два центри тропеїчної системи // Культура слова. – 2000. – № 55-56. – С.30-36.
 39. Кузнєцова Т. Суржик і мовлення // Урок української. – 2001. – № 6. – С.22-24.
 40. Культура української мови: Довідник. – К., 1990.
 41. Левицький В.В. Звуковий символїзм: Основні поняття, ідеї, результати // Мовознавство. – 1993. – № 3.
 42. Левицький В.В. Лексична полісемія та квантитативні методи її дослідження // Мовознавство. – 2003. – №4. – С.17-25.
 43. Мартос С.А. Молодіжний сленг: міф чи реальність // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2004. – № 32. – С.2-3.
 44. Мацько Л.І. Риторика: предмет, основні поняття, розділи // Дивослово. – 2001. – № 12. – С.28-31.
 45. Мацько Л.І. Українська мова в кінці ХХ ст.: зміни в лексиці // Дивослово. – 2000. – № 4.
 46. Мова і культура. – К.: Наукова думка, 1986.
 47. Мовчун Л. Народжене сьогоднішнім. Про зміни в лексиці сучасної української мови // Дивослово. 2006. №7. С.43 -45.
 48. Окара А. Полтавський суржик і духовне плебейство // Дивослово. –2001. – № 7. – С.2 -4.
 49. Омельчук С. Формування навичок стилістичного аналізу складних синтаксичних конструкцій // Дивослово. – 2001. – С. 33 – 35
 50. Омельчук С. Безсполучникові складні речення: формування стилістичних умінь і навичок // Дивослово. – 2000. - №11

51. Омельчук С. Вивчення складносурядного речення: граматико-стилістична робота // Дивослово. – 2002. - №1. – С. 22 – 25
52. Павлова І. Лексика конфесійного стилю // Дивослово. – 2001. – №1. – С.18-23.
53. Пахолок З. Така непроста “найпростіша” стилістична фігура (Про свідоме і несвідоме використання тавтології) // Дивослово. – 2002. – № 9. – С.11-15.
54. Пентиліук М.І. Варіантні форми як засіб евфонії// УМЛШ. – 1987. –№1
55. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. – К., 1976.
56. Пиркало С. Сленг: ненормативно, але нормально // Урок української. –2000. – № 4. – С.26-28.
57. Полюга Л.М. Словник антонімів. – К., 1987.
58. Пономарів О. Культура мови на щодень: невмотивовані лексичні та семантичні запозичення.// Урок української. – 2006.– №1-2.– С.22-23.
59. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – М., 1990.
60. Потебня А.А. Эстетика и поэтика. – М., 1976.
61. Русанівський В.М. Мова української біографічної прози // Мовознавство. – 2004. – № 1. – С.3-16.
62. Русанівський В.М. Український гумор і його мова // Мовознавство. – 2005. – № 2. – С.3-17.
63. Селігей П.О.Науковий стиль української мови: ресурси оновлення // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С.174-186.
64. Словник синонімів української мови: У 2 т. – К., 2001. – Т.1-2.
65. Словник української мови: В 11-ти томах. – К.: Наукова думка, 1970-1980.
66. Стишов О. Як позбутися кальок? // Урок української. – 2002. – №11-12. – С.20-22.
67. Стратулат Н.В. Семантична неологізація як спосіб збагачення словникового складу української мови // Мовознавство. – 2007. – № 3. – С.69-77.
68. Тарновецька-Ткач Л., Шепетюк І. Стилістика офіційного і товариського спілкування та сучасні потреби розмовного стилю // Урок української. – 2001. – № 6. – С.15-19.
69. Тимчук О.Т. Обігравання структурних елементів слова як семантико-стилістичне явище (морфеміка і словотворення) // Мовознавство. – 2001. – № 2. – С.54.
70. Товстенко В. Функціонально-стильова диференціація іменникових суфіксів із значенням збільшеності-експресивності. // Українська мова. – 2003. – № 1. – С.61-65.
71. Томашевский Б.В. Стилистика. – 2-е изд. – Л., 1993.
72. Ужченко В.Д. Народження і життя фразеологізму. – К., 1988.
73. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000.
74. Фразеологічний словник української мови. – К.: Наукова думка, 1993.
75. Франко І. Із секретів поетичної творчості. – К., 1969.
76. Чак Є. Складні випадки вживання слів. – К., 1984.
77. Юкало В. Структура спеціальної мови і професійного спілкування // Дивослово. – 2005. – №12. – С.43-47.

Інформаційні ресурси

1. <http://ktf.franko.lviv.ua/vivat/book.html>mnu.mk.ua.
2. Matsko_Stylistyka_ukr_movy_2003_OCR.djvu_
3. <http://studentus.net/book/2-praktikum-zi-stilistiki-ukrayinskoyi-movi.html>
4. <http://bombabooks.com/book/22-stilistika-dilovoyi-movi-navchalnij-posibnik-g-jvolkotrub.html>
5. http://shron.chtyvo.org.ua/Kapeliushnyi_Anatolii/Praktychna_stylistyka_ukrainskoi_movy.pdf

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен.

5. Засоби діагностики успішності навчання: комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів з дисципліни «Стилістика української мови» здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (МКР).

Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складати конспект рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (МКР) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу з дисципліни

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної роботи

_____ Н. І. Василькова

5 вересня 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТИЛІСТИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

ОКР «бакалавр»

Галузь знань: 0203 Гуманітарні науки

Напрямок підготовки 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)

2018 – 2019 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Стилістика української мови» для студентів ОКР «бакалавр» за напрямом підготовки 6.020303 Філологія* (Українська мова і література)

Розробники: Корнієнко Ірина Анатоліївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____ (Корнієнко І. А.);
Зинякова Анжеліка Анатоліївна, доцент кафедри української мови і літератури, кандидат філологічних наук, доцент _____ (Зинякова А.А.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури
Протокол № 01 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри _____ (Філатова О. С.)

«29» серпня 2018 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0203 Гуманітарні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.020303 Філологія*. (Українська мова і література)		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – науковий проект / реферат	Спеціальність (професійне спрямування): Філологія*. (Українська мова і література)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин-120		4	4
		Семестр	
			8
		Лекції	
			10
		Практичні, семінарські	
			30
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
			80
		Вид контролю: Іспит	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 120 год.: 40 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (33%-67%).

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>заочна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0203 Гуманітарні науки	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.020303 Філологія*. Українська мова і література.		
Індивідуальне науково-дослідне завдання – реферат	Спеціальність (професійне спрямування): Філологія*. Українська мова і література.	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин-90		4	4
		Семестр	
		7	
		Лекції	

Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	4	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		6	
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		80	
Вид контролю: Іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 90 год.: 10 год. – аудиторні заняття, 80 год. – самостійна робота (11%-89%).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: практично оволодіти стилістикою сучасної української мови в поліфункціональній формі, а також закономірностями, що визначають використання виражальних засобів відповідно до стилістичних норм.

Завдання курсу:

- поглибити, закріпити, систематизувати й узагальнити знання зі стилістики сучасної української мови;
- поглибити знання про формування, становлення й розвиток функціональних стилів української мови в різних сферах спілкування;
- формувати вміння й навички визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів;
- формувати вміння вільного користування обома формами української мови – усною і писемною, дотримуючись норм літературної мови;
- навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів відповідно до функціональних стилів сучасної української мови;
- прищеплювати студентам навички й уміння творчої самостійної роботи в процесі підготовки до практичних і семінарських занять зі стилістики української мови;
- формувати уміння та навички опрацювання науково-лінгвістичної літератури.

Передумови для вивчення дисципліни: обізнаність із нормами й канонами сучасного мовного дискурсу та вміння представити свої наукові здобутки, що є одним із найважливіших і найвагоміших аспектів підготовки фахівця з університетською освітою. Курсу «Стилiстика української мови» властиві зв'язки з теоретичними та спеціальними теоретичними курсами загального фундаментального та професійного циклу – «Методологія та організація наукових досліджень», «Історія лінгвістичних вчень», «Загальне мовознавство», «Історія мови», «Новітні напрями сучасної лінгвістики», «Методика навчання фахових дисциплін», «Українська ономастика».

Результати навчання:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- уміння оперувати сучасним категоріально-термінологічним апаратом мовознавства; знання найважливіших філологічних вітчизняних і зарубіжних наукових шкіл;
- здатність демонструвати знання сучасної наукової парадигми в галузі філології та динаміки її розвитку;
- здатність проведення досліджень на належному рівні.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальнопредметні:

- володіння сучасною українською мовою в її літературній формі, розуміння її стилістичного різноманіття;
- володіння методами і прийомами створення різних видів і типів текстів;
- володіння методами і прийомами аналізу, інтерпретації та трансформації різних видів і типів текстів;
- уміння використовувати наукову, довідкову, методичну літературу з сучасної української мови;
- володіння навичками бібліографічного розшуку; знання основних бібліографічних пошукових систем, володіння прийомами бібліографічного опису різних джерел;
- володіння сучасними методами і прийомами опрацювання інформації в галузі професійної діяльності.

II. Фахові:

- уміння з'ясувати предмет стилістики сучасної української мови та основні поняття, пов'язані з цим курсом;
- уміння характеризувати процес формування, становлення й розвитку функціональних стилів української мови в різних сферах спілкування;
- уміння визначати стилістичні ознаки мовних одиниць у текстах усіх стилів;
- навчати студентів вільно, зв'язно, логічно, точно, доречно й виразно викладати свої думки, користуючись багатством і різноманітністю мовних засобів відповідно до функціональних стилів сучасної української мови.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Кредит 1. Стилістика мови. Фоностилістика.

Тема 1. Стилістика мови як наука та навчальна дисципліна. Сильові різновиди сучасної української мови.

Методи і прийоми стилістичної науки. Структура та система стилістики. Основні завдання стилістики сучасної української мови. Принципи (критерії) виділення мовних стилів. Поняття “підстиль”, “жанр”. Сфера використання, призначення, головні ознаки та мовні засоби наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів. Специфіка художнього стилю української мови. Підстили художнього стилю (за родами і жанрами літератури), їх мовні засоби. Образність мови художнього твору (тропи та стилістичні фігури). Поняття “індивідуальний стиль письменника”, “стиль літературного напряму”. Лексико-фразеологічний рівень розмовного мовлення. Синтаксичні особливості розмовного стилю. Становлення конфесійного стилю в українській мові. Біблія – основа конфесійного стилю. Мовні особливості культових текстів.

Тема 2. Фоностилістика як наука.

Фоностилістика як розділ стилістики української мови. Етапи становлення фоностилістики. Евфонічні тенденції української мови. Стилістична роль звуковідтворюючих елементів української мови. Стилістичні функції звукових повторів, алітерацій та асонансів у художньому стилі. Ритм, порядок слів, інтонація, пауза, рима як стилістичні засоби.

Кредит 2. Лексична стилістика.

Тема 1. Лексичні засоби стилістики.

Загальна характеристика лексичної стилістики. Стилістичні можливості загальнонавчальної лексики. Стилістично обмежена лексика. Стилістичне значення полісемії. Пряме й переносне значення слів. Моносемічні та полісемічні слова. Система тропів української мови. Лексичні синоніми. Ідеографічні та стилістичні синоніми. Стилістичні можливості загальнонавчаних та контекстуальних синонімів. Синонімічні дублети. Перифрази та евфемізми. Стилістичні можливості антонімії. Стилістичний потенціал омонімів. Повні та часткові омоніми. Міжмовна омонімія. Паронімія як

стилістичний засіб і як вада тексту. Слова іншомовного походження у стилістичному аспекті. Інтернаціоналізми, запозичення та власне іншомовні слова. Професіоналізми. Мовні й стилістичні функції жаргонізмів та арготизмів. Стилістичний потенціал спеціальної та хронологічно маркованої лексики.

Тема 2. Фразеологізми у різних функціональних стилях.

Поняття фразеологізму. Різновиди фразеологізмів. Класифікація фразеологізмів за джерелами виникнення (міжстильові, фольклорні, розмовно-побутові та книжні). Структурно-семантична класифікація фразеологізмів (фразеологічні зрощення, єдності та сполучення). Класифікація фразеологізмів за функціональними ознаками (прислів'я, приказки, крилаті вислови, афоризми, максими тощо). Типи видозмін фразеологічних одиниць.

Кредит 3. Граматична стилістика.

Тема 1. Стилістичні можливості граматичної стилістики.

Суть поняття “граматична стилістика”. Стилістичні можливості словотворення. Стилістична роль афіксації у різних функціональних стилях. Семантико-стилістичні значення і відтінки слів (тексту), що творяться словоскладанням, складанням коренів і основ, абрєвіацією. Слова, творені морфолого-синтаксичним способом: стилістичний коментар.

Тема 2. Стилістичні можливості частин мови.

Стилістичні можливості іменних частин мови. Стилістична характеристика дієслова. Стилістичні аспекти дієслівних категорій (часу, особи, способу). Стилістична своєрідність прислівників. Стилістичні можливості службових частин мови та вигуків.

Кредит 4. Стилістичний синтаксис. Стилістичні фігури, стилістичні прийоми та засоби сміхової культури.

Тема 1. Стилістичні можливості простого речення.

Поняття синтаксеми. Стилістичні можливості простого речення за модальністю. Стилістика членів речення. Стилістичні можливості простого речення. Стилістичний потенціал односкладних речень у різних стилях. Стилістичні особливості неповних речень у різних стилях. Стилістичні можливості простого ускладненого речення. Стилістика речень з однорідними членами. Стилістичні фігури на основі однорідності. Стилістичні можливості речень з відокремленими членами. Стилістика речень із вставними і вставленими одиницями. Стилістичні можливості речень із звертанням. Звертання-речення.

Тема 2. Стилістичні особливості складного речення.

Стилістичні можливості складносурядних, складнопідрядних та безсполучникових речень у різних стилях. Види складних синтаксичних конструкцій, їх роль у різних стилях. Період у синтаксичній стилістиці. Період як риторична фігура, його структура та види.

Тема 3. Стилістичні фігури.

Роль стилістичних фігур у текстах різних стилів сучасної української мови. Синтаксична характеристика та стилістичні можливості стилістичних фігур. Стилістичні можливості фігур, експресивність яких створюється за рахунок особливостей розташування слів. Стилістичні особливості фігур, експресивність яких створюється за рахунок порушення правил побудови тексту. Стилістичні прийоми та засоби сміхової культури.

Заочна форма навчання

Кредит 1. Стилістика мови. Фоностилістика.

Тема 1. Стилістика мови як наука та навчальна дисципліна. Стильові різновиди сучасної української мови.

Методи і прийоми стилістичної науки. Структура та система стилістики. Основні завдання стилістики сучасної української мови. Принципи (критерії) виділення мовних стилів. Поняття “підстиль”, “жанр”. Сфера використання, призначення, головні ознаки та

мовні засоби наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів. Специфіка художнього стилю української мови. Підстили художнього стилю (за родами і жанрами літератури), їх мовні засоби. Образність мови художнього твору (тропи та стилістичні фігури). Поняття “індивідуальний стиль письменника”, “стиль літературного напрямку”. Лексико-фразеологічний рівень розмовного мовлення. Синтаксичні особливості розмовного стилю. Становлення конфесійного стилю в українській мові. Біблія – основа конфесійного стилю. Мовні особливості культових текстів.

Тема 2. Фоностилістика як наука.

Фоностилістика як розділ стилістики української мови. Етапи становлення фоностилістики. Евфонічні тенденції української мови. Стилістична роль звуковідтворюючих елементів української мови. Стилістичні функції звукових повторів, алітерацій та асонансів у художньому стилі. Ритм, порядок слів, інтонація, пауза, рима як стилістичні засоби.

Кредит 2. Лексична стилістика.

Тема 1. Лексичні засоби стилістики.

Загальна характеристика лексичної стилістики. Стилістичні можливості загальноповживаної лексики. Стилістично обмежена лексика. Стилістичне значення полісемії. Пряме й переносне значення слів. Моносемічні та полісемічні слова. Система тропів української мови. Лексичні синоніми. Ідеографічні та стилістичні синоніми. Стилістичні можливості загальноповживаних та контекстуальних синонімів. Синонімічні дублети. Перифрази та евфемізми. Стилістичні можливості антонімії. Стилістичний потенціал омонімів. Повні та часткові омоніми. Міжмовна омонімія. Паронімія як стилістичний засіб і як вада тексту. Слова іншомовного походження у стилістичному аспекті. Інтернаціоналізми, запозичення та власне іншомовні слова. Професіоналізми. Мовні й стилістичні функції жаргонізмів та арготизмів. Стилістичний потенціал спеціальної та хронологічно маркованої лексики.

Тема 2. Фразеологізми в різних функціональних стилях.

Поняття фразеологізму. Різновиди фразеологізмів. Класифікація фразеологізмів за джерелами виникнення (міжстильові, фольклорні, розмовно-побутові та книжні). Структурно-семантична класифікація фразеологізмів (фразеологічні зрощення, єдності та сполучення). Класифікація фразеологізмів за функціональними ознаками (прислів'я, приказки, крилаті вислови, афоризми, максими тощо). Типи видозмін фразеологічних одиниць.

Кредит 3. Граматична стилістика. Стилістичні фігури.

Тема 1. Стилістичні можливості граматичної системи.

Суть поняття “граматична стилістика”. Стилістичні можливості словотворення. Стилістична роль афіксації у різних функціональних стилях. Семантико-стилестичні значення і відтінки слів (тексту), що творяться словоскладанням, складанням коренів і основ, абрєвіацією. Слова, творені морфолого-синтаксичним способом: стилістичний коментар.

Стилістичні можливості частин мови. Стилістичні можливості іменних частин мови. Стилістична характеристика дієслова. Стилістичні аспекти дієслівних категорій (часу, особи, способу). Стилістична своєрідність прислівників. Стилістичні можливості службових частин мови та вигуків.

Тема 2. Стилістичний синтаксис.

Стилістичні можливості простого речення. Поняття синтаксеми. Стилістичні можливості простого речення за модальністю. Стилістика членів речення. Стилістичні можливості простого речення. Стилістичний потенціал односкладних речень у різних стилях. Стилістичні особливості неповних речень у різних стилях. Стилістичні можливості простого ускладненого речення. Стилістика речень з однорідними членами. Стилістичні фігури на основі однорідності. Стилістичні можливості речень з відокремленими членами. Стилістика речень із вставними і вставленими одиницями.

Стилістичні можливості речень із звертанням. Звертання-речення. Стилістичні особливості складного речення. Стилістичні можливості складносурядних, складнопідрядних та безсполучникових речень у різних стилях. Види складних синтаксичних конструкцій, їх роль у різних стилях. Період у синтаксичній стилістиці. Період як риторична фігура, його структура та види.

Тема 3. Стилістичні фігури.

Роль стилістичних фігур у текстах різних стилів сучасної української мови. Синтаксична характеристика та стилістичні можливості стилістичних фігур. Стилістичні можливості фігур, експресивність яких створюється за рахунок особливостей розташування слів. Стилістичні особливості фігур, експресивність яких створюється за рахунок порушення правил побудови тексту. Стилістичні прийоми та засоби сміхової культури.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Для денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		пр	лаб	інд	сп	
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Стилістика мови. Фоностилістика.						
Тема 1. Стилістика мови як наука та навчальна дисципліна. Сильові різновиди сучасної української мови.	15	2	4			9
Тема 2. Фоностилістика як наука.	15	2	2			11
Кредит 2. Лексична стилістика.						
Тема 1. Лексичні засоби стилістики.	15	1	4			10
Тема 2. Фразеологізми в різних функціональних стилях.	15	1	2			12
Кредит 3. Граматична стилістика.						
Тема 1. Стилістичні можливості граматичної системи.	15	1	2			12
Тема 2. Стилістичні можливості частин мови.	15	1	4			10
Кредит 4. Стилістичний синтаксис. Стилістичні фігури, стилістичні прийоми та засоби сміхової культури.						
Тема 1. Стилістичні можливості простого речення.	10	1	4			5
Тема 2. Стилістичні особливості складного речення.	10	1	4			5
Тема 3. Стилістичні фігури.	10		4			6
Усього годин	120	10	30			80

4.2. Для заочної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
л		пр	лаб	інд	сп	
1	2	3	4	5	6	7
Кредит 1. Стилістика мови. Фоностилістика.						
Тема 1. Стилістика мови як наука та навчальна дисципліна. Сильові різновиди сучасної	15					15

української мови.						
Тема 2. Фоностилістика як наука.	15		2			13
Кредит 2. Лексична стилістика.						
Тема 1. Лексичні засоби стилістики.	15	2	2			11
Тема 2. Фразеологізми в різних функціональних стилях.	15					15
Кредит 3. Граматична стилістика.						
Тема 1. Стилістичні можливості граматичної системи.	10	2	2			11
Тема 2. Стилістичний синтаксис.	10					10
Тема 3. Стилістичні фігури,	10					10
Усього годин	90	4	6			80

5. Теми практичних занять

Для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Стилістика як лінгвістична наука і навчальна дисципліна. Сильові різновиди сучасної української мови.	4
2.	Фоностилістика як розділ стилістики української мови.	2
3.	Лексична стилістика. Фразеологічна стилістика.	6
4.	Граматична стилістика.	6
5.	Стилістичний синтаксис.	8
6.	Стилістичні фігури.	4
	Усього годин	30

Для заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Фоностилістика.	2
2.	Лексична стилістика.	2
3.	Граматична стилістика.	2
	Усього годин	6

7. Самостійна робота

Для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основні завдання стилістики сучасної української мови. Словник стилістичних термінів. Фоностилістика	10
2.	Сфера використання, призначення, головні ознаки та мовні засоби наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів. Словник стилістичних термінів	10
3.	Тропи та стилістичні фігури. Словник стилістичних термінів	2
4.	Експресивні та емоційно-оцінні слова, просторічні елементи). Біблія – основа конфесійного стилю. Словник стилістичних термінів	4
5.	Стилістичні функції звукових повторів, алітерацій та асонансів у художньому стилі. Ритм, порядок слів, інтонація, пауза, рима як стилістичні засоби. Словник стилістичних термінів	2
6.	Синонімічні дублети. Міжмовна омонімія. Словник стилістичних	2

	термінів	
7.	Стилістичний потенціал спеціальної та хронологічно маркованої лексики.	4
8.	Синонімія фразеологізмів	12
9.	Стилістичні можливості словотворення.	6
10.	Стилістичні можливості іменних частин мови	6
11.	Стилістичний потенціал дієслів та прислівників	6
12.	Стилістичні можливості службових частин мови та вигуків	4
13.	Стилістичний потенціал односкладних та неповних речень у різних стилях	2
14.	Стилістичний потенціал двоскладних речень.	1
15.	Стилістичні можливості простого ускладненого речення	2
16.	Стилістичні можливості складних речень.	3
17.	Період як риторична фігура, його структура та види	2
18.	Стилістичні прийоми та засоби сміхової культури	2
	Усього годин	80

Для заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
19.	Основні завдання стилістики сучасної української мови. Словник стилістичних термінів	8
20.	Сфера використання, призначення, головні ознаки та мовні засоби наукового, офіційно-ділового та публіцистичного стилів. Словник стилістичних термінів	7
21.	Тропи та стилістичні фігури. Словник стилістичних термінів	4
22.	Експресивні та емоційно-оцінні слова, просторічні елементи). Біблія – основа конфесійного стилю. Словник стилістичних термінів	4
23.	Стилістичні функції звукових повторів, алітерацій та асонансів у художньому стилі. Ритм, порядок слів, інтонація, пауза, рима як стилістичні засоби. Словник стилістичних термінів	13
24.	Система тропів української мови. Словник стилістичних термінів	4
25.	Синонімічні дублети. Міжмовна омонімія. Словник стилістичних термінів	3
26.	Стилістичний потенціал спеціальної та хронологічно маркованої лексики.	4
27.	Синонімія фразеологізмів	15
28.	Стилістичні можливості словотворення.	4
29.	Стилістичні можливості іменних частин мови	3
30.	Стилістичний потенціал дієслів та прислівників	2
31.	Стилістичні можливості службових частин мови та вигуків	2
32.	Стилістичний синтаксис	2
33.	Стилістичний потенціал односкладних та неповних речень у різних стилях	2
34.	Стилістичні можливості простого ускладненого речення	2
35.	Період як риторична фігура, його структура та види	4
36.	Стилістичні прийоми та засоби сміхової культури	2
	Усього годин	80

7. Індивідуальні навчально-дослідне завдання

Підготовка реферату (презентації) / проекту з актуальних питань стилістики української мови

8.Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ECTS	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54	2 (незадовільно)	Не зараховано
FX	35-49		

Розподіл балів, які отримують студенти

Денна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота					Контрольна робота	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
K1	K2	K3	K4		100	160	400/100
40	30	30	40				

Заочна форма навчання

Поточне тестування та самостійна робота					Контрольна робота	Іспит	Накопичувальні бали/ Сума
K1	K2	K3			100	120	300/100
30	20	30					

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Загальнодидактичні оціночні норми

Критерії оцінок	Норма оцінок			
	“5”	“4”	“3”	“2”
Характер засвоєння знань, навичок і умінь	Відповіді впевнені, аргументовані. Самостійне, творче, ініціативне застосування в змінених ситуаціях.	Свідоме і повне засвоєння, але з деякими неточностями в другорядному матеріалі, які студент сам виправляє.	Свідоме засвоєння з незначними помилками, які студент виправляє з допомогою викладача.	Несвідоме, механічне засвоєння з великими помилками і прогалинами.
Якість відповіді студента	Глибока обґрунтованість, логічність, переконливість викладу, мова правильна і	Достатня обґрунтованість, незначне порушення послідовності, недостатня переконливість.	Деякі порушення логічності й послідовності, не зовсім достатня самостійність мислення.	Необґрунтованість суджень, недостатньо розвинена самостійність мислення.

	виразна			
Якість виконання роботи	Висока старанність і вправність у виконанні, бездоганне зовнішнє оформлення.	Достатня ста-ранність і вправність, добре зовнішнє оформлення.	Посередня старанність, зовнішнє оформлення задовільне.	Відсутність старанності, погане зовнішнє оформлення.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рейтинговий показник	У п'ятибальній системі	За шкалою ЄКТС (ECTS)	Рівень компетентності	Критерії оцінювання
90 – 100	5, «відмінно»	A	Високий (творчий)	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить джерела інформації, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розвиває власні обдарування і нахили.
80 – 89	4,5 «дуже добре» 4 «добре»	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
65 – 79		C		Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи на підтвердження певних думок.
55 – 64	3,5 «задовільно» 3 «достатньо»	D	Середній (репродуктивний)	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
50-54		E		Студент володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на продуктивному рівні.
35 – 49	2 „незадовільно”	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
1 – 34	1 „неприйнятно”	F		Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

При оцінюванні контрольної роботи враховується обсяг і правильність виконаних завдань:

- а) оцінка «відмінно» ставиться за правильне виконання всіх завдань;
- б) оцінка «добре» ставиться за виконання 75 % усіх завдань;

- в) оцінка «задовільно» ставиться, якщо правильно виконано більше 50% запропонованих завдань;
г) оцінка «незадовільно» ставиться, якщо завдань виконано менше від 50 %.

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати, наукові проекти), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи.

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу, проблемне навчання, робота з підручником, довідниками та додатковими джерелами, вправи, спостереження над усним мовленням, спостереження над мовним матеріалом, порівняльний аналіз, інтерактивні імітаційні методи (рольові ігри, ситуативні завдання).

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс.

12. Рекомендована література

Базова

1. Ващенко В.С. Стилістичні явища в українській мові. – Х., 1958.
2. Волкотруб Г.Й. Практична стилістика української мови: Використання морфологічних засобів мови. – К.: ТОВ “ЛДЛ”, 1998. – 176 с.
3. Дорошенко. Граматична стилістика української мови. – К.: Рад. школа, 1985. – 215 с.
4. Дудик П.С. Стилістика української мови: Навчальний посібник. – К.: Академія, 2005. – 368 с.
5. Єрмоленко М.С. Стилістика української мови. – К.: Вища школа, 1999.
6. Капелюшний А.О. Стилістика. Редагування журналістських текстів: Практичні заняття. – Л., 2003.
7. Коваль А. П. Культура ділового мовлення. – Вид. 3-с. к., 1982.
8. Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови. – К., 1978.
9. Коваль А.П. Слово про слово. – К.: Рад. школа, 1986.
10. Кожина М.Н. Стилістика русского языка. – М., 1983.
11. Мацько Л.І., Сидоренко О.М., Мацько О.М. Стилістика української мови. – К.: Вища школа, 2003.
12. Мова і час: Розвиток функціональних стилів сучасної української літературної мови. – К., 1977.
13. Пентиліук М.І. Культура мови і стилістика. – К.: Вежа, 1999.
14. Пономарів О.Д. Культура слова. Мовностилістичні поради. – К., 1999.
15. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української літературної мови української мови. – К., 1993.
16. Сучасна українська літературна мова. Стилістика (за ред. акад. І.К.Білодіда). – К., 1973.
17. Чабаненко В. А. Основи мовної експресії. – К., 1984.
18. Чередниченко І.Г. Нариси з загальної стилістики сучасної української літературної мови української мови. – К., 1962.

Допоміжна

1. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. О.Сербенської. – Л., 1994.
2. Антоненко-Давидович А. Як ми говоримо і як треба говорити. – Нью-Йорк, 1980.
3. Арутюнова Н.Д. Стилістика художественной речи. – Калинин, 1982.
4. Білодід І.К. Деякі аспекти пізнавальної й естетичної функції мови // Мова. Людина. Суспільство. – К., 1977.
5. Бабич Н.Д. Основи культури мовлення. – Л., 1990.

6. Балли Ш. Французская стилистика. – М., 1961.
7. Баранник Н. Функціонально-стилістичний підхід до вивчення односкладних речень. // Дивослово. – 2006. – № 3. – С. 27 – 29.
8. Білодід І.К. Мова і мистецтво. Мова як мистецтво // Мовознавство. – 1978. – № 5.
9. Векуа Н. Антонімія як лексико-семантичне явище // Дивослово. – 2007. – № 6. – С.26-32.
10. Взаємодія художнього і публіцистичного стилів української мови. – К, 1990.
11. Винницький В.М. Наголос у сучасній українській мові. – К, 1984.
12. Виноградов В.В. Стилистика. Теория поэтической речи. Поэтика. – М., 1967.
13. Винокур Т.Г. Закономерности стилистического использования языковых единиц. – М., 1980.
14. Вопросы фоностилистики / Отв. ред. К.Б.Карпов. – М., 1980.
15. Воронин С.В. Основы фоносемантики. – Л., 1982.
16. Врублевська Г. Суржик як елемент міської субкультури // Урок української. – 2002. – № 11-12. – С.12-14.
17. Гінзбург М. Система правил українського ділового та наукового стилю // Українська мова. – 2006. – № 2. – С.30-34.
18. Головащук С.І. Українське літературне слововживання: Словник-довідник. – К., 1995.
19. Грицютенко І.Є. Естетична функція художнього слова (в українській прозі 30-60 років ХІХ ст.). – Л., 1972.
20. Демська О.М., Кульчицький І.М. Словник омонімів української мови. – Л., 1997.
21. Дмитришин-Яблінчук С.В. Українська релігійна лексика // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2006. – число 32(108). – С.17-20.
22. Довгалевський І.І. Поетика: Сад поетичний. – К., 1973.
23. Долинин К.А. Інтерпретація тексту. – М., 1985.
24. Дончик В. Мова не винна (Про суржик, двомовність й грамотність на українському телебаченні) // Урок української. №2001. №1. С.13-20.
25. Дядюра Г. Експериментальне дослідження функціонування образних засобів у науковому тексті // Мовознавство. – 2001. – № 4. – С.53-60.
26. Єрмоленко С. Вивчення жаргонізмів // Українська мова та література. – 2004. – число 38 (390). – С.11-13.
27. Єрмоленко С. Дбаймо про точність і розрізняймо відтінки // Урок української. – 2004. – №5-6. – С.5.
28. Єрмоленко С.Я. Лінгвостилістика: основні поняття, напрями й методи дослідження // Мовознавство. – 2005. – № 3-4. – С.112-125.
29. Єрмоленко С.Я. Синтаксис і стилістична семантика. – К, 1982.
30. Жирмунский В.М. Теория литературы. Поэтика. Стилистика. – М., 1977.
31. Жовтобрюх М.А. Слово мовлене: Українська літературна вимова. – К., 1969.
32. Кабиш О. Актуалізація окремих груп маркованої лексики в українській мові кінця ХХ – початку ХХІ століття // Дивослово. – 2007. – № 6. – С.33-35.
33. Ковальов В.П. Вимовно-фонетичні виражальні засоби в українському художньому мовленні // УМЛШ. – 1984. – № 11.
34. Кодак М.П. Поетика як система: Літературно-критична норма. – К., 1983.
35. Коць Т.А. Функціонування синонімів у газетно-інформаційному стилі (на матеріалі газет 90-х рр. ХХ ст.) // Мовознавство. – 2001. – № 5. – С.3-17.
36. Кочерган М. П. Слово і контекст: Лексична сполучуваність і значення слова. – Л., 1980.
37. Кочерган М.П. Словник російсько-українських міжмовних омонімів. – К., 1997.
38. Кравець Л.В. Метафора і метонімія – два центри тропеїчної системи // Культура слова. – 2000. – № 55-56. – С.30-36.
39. Кузнецова Т. Суржик і мовлення // Урок української. – 2001. – № 6. – С.22-24.

40. Культура української мови: Довідник. – К., 1990.
41. Левицький В.В. Звуковий символізм: Основні поняття, ідеї, результати // Мовознавство. – 1993. – № 3.
42. Левицький В.В. Лексична полісемія та квантитативні методи її дослідження // Мовознавство. – 2003. – №4. – С.17-25.
43. Мартос С.А. Молодіжний сленг: міф чи реальність // Вивчаємо українську мову та літературу. – 2004. – № 32. – С.2-3.
44. Мацько Л.І. Риторика: предмет, основні поняття, розділи // Дивослово. – 2001. – № 12. – С.28-31.
45. Мацько Л.І. Українська мова в кінці ХХ ст.: зміни в лексиці // Дивослово. – 2000. – № 4.
46. Мова і культура. – К.: Наукова думка, 1986.
47. Мовчун Л. Народжене сьогоднішнім. Про зміни в лексиці сучасної української мови // Дивослово. 2006. №7. С.43 -45.
48. Окара А. Полтавський суржик і духовне плебейство // Дивослово. –2001. – № 7. – С.2 -4.
49. Омельчук С. Формування навичок стилістичного аналізу складних синтаксичних конструкцій // Дивослово. – 2001. – С. 33 – 35
50. Омельчук С. Безсполучникові складні речення: формування стилістичних умінь і навичок // Дивослово. – 2000. - №11
51. Омельчук С. Вивчення складносурядного речення: граматико-стилістична робота // Дивослово. – 2002. - №1. – С. 22 – 25
52. Павлова І. Лексика конфесійного стилю // Дивослово. – 2001. – №1. – С.18-23.
53. Пахолок З. Така непроста “найпростіша” стилістична фігура (Про свідоме і несвідоме використання тавтології) // Дивослово. – 2002. – № 9. – С.11-15.
54. Пентиліук М.І. Варіантні форми як засіб евфонії// УМЛШ. – 1987. –№1
55. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. – К., 1976.
56. Пиркало С. Сленг: ненормативно, але нормально // Урок української. –2000. – № 4. – С.26-28.
57. Полюга Л.М. Словник антонімів. – К., 1987.
58. Пономарів О. Культура мови на щодень: невмотивовані лексичні та семантичні запозичення.// Урок української .– 2006.– №1-2.– С.22-23.
59. Потебня А.А. Теоретическая поэтика. – М., 1990.
60. Потебня А.А. Эстетика и поэтика. – М., 1976.
61. Русанівський В.М. Мова української біографічної прози // Мовознавство. – 2004. – № 1. – С.3-16.
62. Русанівський В.М. Український гумор і його мова // Мовознавство. – 2005. – № 2. – С.3-17.
63. Селігей П.О.Науковий стиль української мови: ресурси оновлення // Мовознавство. – 2006. – № 2-3. – С.174-186.
64. Словник синонімів української мови: У 2 т. – К., 2001. – Т.1-2.
65. Словник української мови: В 11-ти томах. – К.: Наукова думка, 1970-1980.
66. Стишов О. Як позбутися кальок? // Урок української. – 2002. – №11–12. – С.20-22.
67. Стратулат Н.В. Семантична неологізація як спосіб збагачення словникового складу української мови // Мовознавство. – 2007. – № 3. – С.69-77.
68. Тарновецька-Ткач Л., Шепетюк І. Стилістика офіційного і товариського спілкування та сучасні потреби розмовного стилю // Урок української. – 2001. – № 6. – С.15-19.
69. Тимчук О.Т. Обігравання структурних елементів слова як семантико-стилістичне явище (морфеміка і словотворення) // Мовознавство. – 2001. – № 2. – С.54.

70. Товстенко В. Функціонально-стильова диференціація іменникових суфіксів із значенням збільшеності-експресивності. // Українська мова. – 2003. – № 1. – С.61-65.
71. Томашевский Б.В. Стилистика. – 2-е изд. – Л., 1993.
72. Ужченко В.Д. Народження і життя фразеологізму. – К., 1988.
73. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000.
74. Фразеологічний словник української мови. – К.: Наукова думка, 1993.
75. Франко І. Із секретів поетичної творчості. – К., 1969.
76. Чак Є. Складні випадки вживання слів. – К., 1984.
77. Юкало В. Структура спеціальної мови і професійного спілкування // Дивослово. – 2005. – №12. – С.43-47.

13. Інформаційні ресурси

1. mnu.mk.ua.
2. [Matsko Stylistyka ukr movy 2003 OCR.djvu.](#)
3. <http://studentus.net/book/2-praktikum-zi-stilistiki-ukrayinskoyi-movi.html>
4. <http://bombabooks.com/book/22-stilistika-dilovoyi-movi-navchalnij-posibnik-g-j-volkotrub.html>
5. http://shron.chtyvo.org.ua/Kapeliushnyi_Anatolii/Praktychna_stylistyka_ukrainskoi_movy.pdf